

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 6. évfolyamosok számára

2014. január 23. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1.	<p>Három gyógynövény/fűszernövény nevének a szótagjait találod a keretben. Írd le a három növény nevét a három pontvonalra! Ügyelj a pontos másolásra és a helyesírásra!</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">-lyem</td> <td style="width: 25%;">-ján</td> <td style="width: 25%;">-li-</td> <td style="width: 25%;">-tor-</td> </tr> <tr> <td>-kom</td> <td>pet-</td> <td>ba-</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-zse-</td> <td>-zsa-</td> <td>boj-</td> <td>-re-</td> </tr> </table> </div> <p>a) .....</p> <p>b) Írd a pontvonalra a mély hangrendű növény nevét! .....</p>	-lyem	-ján	-li-	-tor-	-kom	pet-	ba-		-zse-	-zsa-	boj-	-re-	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 20px;">a</td><td style="width: 20px;"> </td></tr> <tr><td>b</td><td> </td></tr> </table>	a		b	
-lyem	-ján	-li-	-tor-															
-kom	pet-	ba-																
-zse-	-zsa-	boj-	-re-															
a																		
b																		
2.	<p>Egészítsd ki Tóth Krisztina <i>Vombat</i> című vidám állatversének első versszakát a megadott szavakkal! Egy vonalra csak egy szót írhatsz. Ügyelj a pontos másolásra és az írásjelekre!</p> <p>A ember Hogyha jő kevés külséjén mit mondhat? ronthat.</p> <p>_____ a vombat,</p> <p>az _____</p> <p>_____ vombat _____</p> <p>_____ dolog _____</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 20px;">a</td><td style="width: 20px;"> </td></tr> <tr><td>b</td><td> </td></tr> <tr><td>c</td><td> </td></tr> </table>	a		b		c											
a																		
b																		
c																		

3. Oldd meg a szöveghez kapcsolódó nyelvtani feladatokat!

A magyarok nagyon híres bajvívók voltak. Már az 1100-as években elkerült néhány vitézünk Nyugat-Európába. Sok városban lándzsával vívtak meg a helybeli ellenfelekkel. A krónikások szerint még Angliában is jártak magyar vitézek, hogy ott küzdjenek meg más lovagokkal. Az angol könyvekben nagy elismeréssel emlékeztek meg a messzi földről érkezett magyarokról.

a) Írd a megadott szavak mellé a megfelelő mássalhangzó-kapcsolódási törvény betűjelét!

küzdjenek: ..... emlékeztek: ..... elismeréssel: .....

- A) részleges hasonulás (zöngéesség szerinti)
- B) részleges hasonulás (a képzés helye szerint)
- C) teljes hasonulás (írásban jelölt)
- D) teljes hasonulás (írásban jelöletlen)
- E) összeolvadás

b) Karikázd be annak a szónak a betűjelét, amelyik a megadott „nyelvtani egyenletnek” megfelel!

magyar + képző + rag

- A) magyarokat   B) magyarságról   C) magyarítás   D) magyarul

c) Jelöld az alábbi szóban a szóelemek határait függőleges vonallal, majd írd a szóelemek fölé a megfelelő számot: 1 = szótő, 2 = képző, 3 = jel, 4 = rag

f ö l d r ő l

d) Az alábbi szavak közül melyik követi a betűrendben a *város* szót? Írd a pontvonalra!
varrat, varjú, vándor, váza, vanília

A kiválasztott szó: .....

e) A minta alapján válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!

Minta: vá-ros-ban

földért: .....

lándzsákon: .....

f) Írd le a pontvonalra a szöveg negyedik mondatában található főneveket!

Főnevek: .....

a	
b	
c	
d	
e	
f	

4.	<p>Az alábbi ismeretterjesztő szövegben öt szó (kifejezés) helyesírása hibás. Írd a pontsorokra az öt hibás helyesírású szó hibátlan alakját! Az öt helyes megoldás mindegyike öt külön pontsorra kerüljön!</p> <p>Akik útra kellnek a sivatagban, sokszor nem hisznek a saját szemüknek. Előfordul, hogy a sivatagi vándor és utitársai szeme előtt a hőségtől remegő levegőben, a pusztaság kellős közepén hirtelen felbukkan egy csillogó tó, és feltűnik az enyhét adó pálmafák képe. Ez a látvány árnyékot, pihenőt és enyhülést ígér. Mivel minél hamarabb elszeretnék érni a céljukat, ezért sebes ügetésre ösztönzik a hátasaikat, de egy lépéssel sem kerülnek közelebb az áhított pihenőhelyhez. Sajnos csak délibábot látnak.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	a						
5.	<p>Egészítsd ki a három szólást a megadott szavak közül a megfelelővel, majd írd le a szólás jelentését jelölő betűt!</p> <p>a) ..... NYELT A szólás jelentését jelölő betű: .....</p> <p>b) FARKASNAK MUTAT ..... A szólás jelentését jelölő betű: .....</p> <p>c) ..... AD ALÁ A szólás jelentését jelölő betű: .....</p> <p>A szólások kiegészítéséhez választható szavak: LOVAT, KAPÁT, TYÚKOT, SZAMARAT, VIRÁGOT, KARÓT, ERDŐT, GOMBÓCOT</p> <p>A szólásokhoz választható jelentések:</p> <p>A) Nagyon lassan csinál valamit. B) Felbátorít. C) Feltűnően magas ember. D) Nagyon szomorú. E) Becsületes, törvénytisztelő ember. F) Feszesen, mereven ül vagy áll; kevély, gőgös. G) Olyan embert tanít valamire, aki nála többet tud a szóban forgó dologról. H) Hangzatos, de teljesíthetetlen ígéreteket tesz; mindent megígér.</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> </table>	a		b		c	
a								
b								
c								

a	
b	
c	
d	

6. Az alábbiakban három ókori bölcsességet olvashatsz.

A történelem bölcselet, mely példákkal tanít.

Sohasem cselekszik helyesen az, aki rögtön hisz másoknak.

Átok a rossz szomszéd, a derék szomszéd pedig áldás.

a) A három mondat szavai közül írd le a pontsorra azt az egy szót, amelyiknek a jelentése: *megbecsülésre méltó, jóra való, becsületes.*

A keresett szó: .....

b) A megadott betűk felhasználásával írd le az a) részben keresett szó két ellentétes jelentésű párját! Minden betűt egyszer kell felhasználni.

A megadott betűk: **a, a, á, i, h, j, l, ny, s, t, v**

Az egyik ellentétes jelentésű szó: .....

A másik ellentétes jelentésű szó: .....

c) A három mondat szavai közül írd le a pontsorra azt az egy szót, amelyiknek a jelentése: *a kijelentés vagy a szóban forgó esemény után azonnal.*

A keresett szó: .....

d) A megadott betűk felhasználásával írd le a c) részben keresett szó két rokon értelmű párját! Minden betűt egyszer kell felhasználni.

A megadott betűk: **b, m, n, n, ny, s, t, t, t, a, é, o, ü**

Az egyik rokon értelmű szó: .....

A másik rokon értelmű szó: .....

7.	<p>Egészítsd ki a következő mondatok hiányos szavait úgy, hogy a kapott mondatok az előttük olvasható mondatok tartalmának megfelelőek!</p> <p>a) A kertészek hanyagul dolgoztak. Kiegészítés: A kertészek gon.....lanul dolgoztak.</p> <p>b) A tanárnő jelenleg nem akar feleltetni. Kiegészítés: A tanárnő egye ..... öre nem akar feleltetni.</p> <p>c) Az automata pénz bedobásával működik. Kiegészítés: Az automata működéséhez ér ..... szükséges.</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> </table>	a		b		c	
a								
b								
c								
8.	<p>Egy négy mondatból álló ókori tanmese mondatai összekeveredtek más mesék részleteivel. A megfelelő betűk beírásával állítsd sorrendbe az eredeti tanmese négy mondatát!</p> <p>A) A csata már hosszú ideje tombolt, amikor felmerült egy kis hal, és megpróbálta szétválasztani őket.</p> <p>B) Ugyanígy némely ember tudatlanságában nem őrizzük ellenségeitől, de barátait mint rosszakarókat eltaszítja magától.</p> <p>C) A legyek rászálltak, enni kezdték, és édessége miatt nem mentek el róla.</p> <p>D) Ugyanaz a lendület azonban a delfint is kidobta a partra.</p> <p>E) Egyszer a delfinek és a bálnák egymással küzdöttek.</p> <p>F) Ugyanígy a mohóság sokak számára sok baj okozója.</p> <p>G) Egyszer a tonhal, amelyet egy delfin üldözött, nagy csapkodással menekült, és a nagy lendülettől kivetődött a partra.</p> <p>H) De egy kis idő múlva úgy odaragadt a lábuk, hogy fel sem tudtak szállani, és elpusztultak.</p> <p>I) A méhek pedig, mikor megjöttek a mezőről, ahogy ott találták őt, fullánkjukkal nekiestek, és szörnyen helybenhagyták.</p> <p>J) A mese azokra vonatkozik, akik viszálykodó hajlamukkal saját maguknak ártanak.</p> <p>K) Egyszer egy éléskamrában kiömlött a méz.</p> <p>L) A legyek beleestek a húsos fazékba, és fuldokolni kezdtek.</p> <p>A mese 1. mondatát jelölő betű: .....</p> <p>A mese 2. mondatát jelölő betű: .....</p> <p>A mese 3. mondatát jelölő betű: .....</p> <p>A mese 4. mondatát jelölő betű: .....</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> </table>	a					
a								

9. Olvasd el az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

a	
b	
c	
d	

Egy vitéz zsoldos katona, akinek Mátyás király a hadjáratai során gyakran igénybe vette szolgálatait, meghallotta, hogy háború tört ki Mátyás király és Frigyes császár között, akinek ő valamikor esküvel megfogadta, hogy háború idején visszatér hozzá, bárhol legyen is. Megkérte tehát Mátyás királyt, hogy engedelmével hadd mehessen vissza a császárhoz. Mikor ezt először kérelmezte, a király egy kissé indulatosnak mutatkozott, felhozta, hogy nem igazságos dolog, ha a katonák háború idején hagyják ott azt, aki őket békében fizette és táplálta. Mert ki ad enni béke idején olyan katonának, akinek háborúban nem látja hasznát? De a katona megmondta távozásának okát: esküvel adta a szavát, és föltett szándéka, hogy semmi módon azt vissza nem vonja. E szavakra megindult a király, a katonát sok szép ajándékkal elhalmozva visszaküldte a császárhoz, s mindenki előtt dicsérte elhatározását, hiszen adott szavát többre becsülte az előnyöknél és a király kegyénél.

(A www.oszk.hu alapján)

a) A szöveg alapján állapítsd meg, hogy melyik állítás igaz, illetve melyik hamis! Karikázd be a megfelelő szót az állítások előtt!

1. IGAZ – HAMIS   A katona Mátyás és Frigyes seregében is szolgált.
2. IGAZ – HAMIS   Frigyes császár megjutalmazta a katonát a hűségéért.
3. IGAZ – HAMIS   Mátyás király és Frigyes császár a közös ellenség ellen ment háborúba.
4. IGAZ – HAMIS   A katona pénzért szolgált Mátyás királyt.

b) Állítsd számozással időrendbe az alábbi állításokat a történetnek megfelelően.

- .....   A katona megkérte a királyt, engedje el a szolgálatból.
- .....   A katona esküt tett a császárnak.
- .....   A katona elhagyta a királyi szolgálatot.
- .....   A király dühös lett a katonára.
- .....   A katona királyi szolgálatba lépett.
- .....   Kibört a háború a két uralkodó között.

c) Karikázd be a szöveg alapján a legmegfelelőbb szót!

A katona legfőbb tulajdonsága:

- A) a vakmerőség
- B) az erő
- C) az állhatatosság
- D) az ügyesség
- E) a türelem
- F) a kapzsiság
- G) a tapasztalat

d) Mit jelent az utolsó mondatban ez a kifejezés: „Megindult a király...”

- A) Megbántódott.
- B) Ellovagolt.
- C) Előrelépett.
- D) Meghatódott.
- E) Vidám lett.
- F) Dühös lett.

10. Írj egy 8–10 mondatos **leírást**, amely a megadott mondattal kezdődik!

a	
b	
c	
d	
e	

A kisfiú megállt a hídon, és gyönyörködve nézett szét. ....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

